

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

Coğrafya Eğitimi Derneği (CED), başta öğretmenler olmak üzere coğrafya eğitimi alanında çalışmalarını sürdüren veya bu alana katkı vermek isteyen tüm ilgililer için bütünleştirici bir çatı olmak hedefiyle 2017 yılının Temmuz ayında yola çıkan bir oluşumdur.

Eğitim aracılığıyla coğrafi bilgi ve anlayışın toplum geneline yayılmasına destek olmanın yanı sıra coğrafya eğitiminin değerine dikkat çekmek Coğrafya Eğitimi Derneğinin hareket noktasıdır. Bu kapsamda coğrafya ile ilgili ilk bilgilerin edinildiği yıllardan başlayarak örgün eğitimin sonuna değin öğrenme süreçlerinin tüm aşamalarına akademik bir yaklaşımla destek olmak CED'in varlık amaçlarından biridir.

2021-2022 öğretim yılı için yükseköğretim programlarına alınacak öğrencilerin seçimi ve tercihlerine göre yerleştirilebilmeleri amacıyla, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) 26-27 Haziran 2021 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

26 Haziran 2021 Cumartesi günü yapılan Temel Yeterlilik Testi (TYT), 10.15'te başlamış ve 135 dakika sürmüştür. TYT Sosyal Bilimler Testi içerisinde temel kavram ve ilkeleri kullanma becerilerini ölçmeye yönelik 5 (beş) adet Coğrafya sorusu yer almıştır.

27 Haziran 2021 Pazar günü yapılan Alan Yeterlilik Testleri (AYT), 10.15'te başlamış ve 180 dakika sürmüştür. AYT Türk Dili ve Edebiyatı- Sosyal Bilimler-1 Testi içerisinde Coğrafya-1 olarak adlandırılan 6 (altı) adet coğrafya sorusu; AYT Sosyal Bilimler-2 Testi içerisinde Coğrafya-2 olarak adlandırılan 11 (onbir) adet coğrafya sorusu yer almıştır.

Bu değerlendirme raporunun hazırlanmasına katkı veren CED kıymetli üyeleri Engin Kahyaoğlu ve Suphi Tüysüzoğlu'na teşekkürlerimizi sunarız.

SORU BİLGİSİ:

Temel Yeterlilik Testi (TYT) – Sosyal Bilimler - Soru 6

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

9.1.4. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin etkilerini değerlendirir.

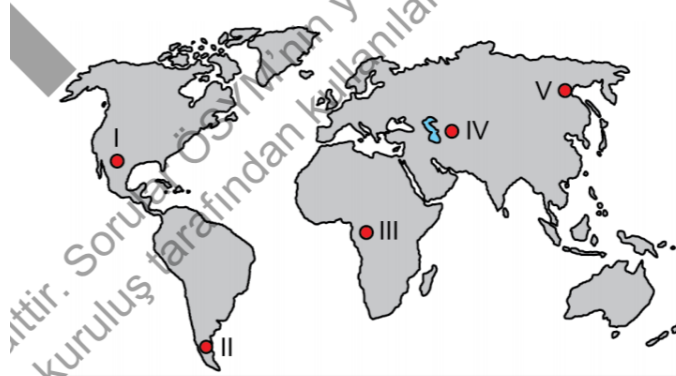
SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama ve Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

En son 2015 YGS ile 2017 LYS-4 sınavlarında sorulan bu kazanıma ait sorular genellikle hatırlama basamağına aittir. YKS Sistemine geçildiğinden beri ilk kez bu kazanıma ait soru sorulmuştur. Bu soruda da geçmiş sınavlarda olduğu gibi öğrencilerden, Dünya haritası üzerinde verilen konumlar üzerinden ekvatora göre hangi yarımkürede olduğu anlamını çıkartmaları ve dünyanın yıllık hareketini eksen eğik bir şekilde yapmasının gece-gündüz sürelerine etkilerini hatırlamaları istenmiştir.

6. Aşağıdaki haritada beş yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı yerde 21 Haziran'da gece süresi gündüz süresinden daha kısadır.
- B) II numaralı yerde 21 Haziran'da gündüz süresi III numaralı yerden daha kısadır.
- C) III numaralı yerde yıl boyunca, gece ve gündüz arasındaki süre farkı diğerlerine göre daha azdır.
- D) IV numaralı yerde 21 Aralık'tan sonra gündüz süreleri uzamaya başlar.
- E) V numaralı yerde 21 Mart'ta gündüz süresi diğerlerinden daha uzundur.

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Temel Yeterlilik Testi (TYT) – Sosyal Bilimler - Soru 7

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

10.1.10. Türkiye’deki su varlıklarının genel özelliklerini ve dağılışını açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

En son 2001 ÖSS sınavında sorulan Türkiye’nin gölleri ile ilgili soruda olduğu gibi 2021 TYT sınavı sorusu da hatırlama basamağına aittir. Soruda öğrencilerden Türkiye’de yer alan göllerin dağılımı, yükseltileri, oluşum nedenleri ve ulaşım etkileri gibi genel özelliklerine ait bilgileri hatırlamaları istenmiştir.

7. Türkiye’de yer alan göllerin özellikleri ile ilgili,

- I. Ülke genelinde dengeli bir dağılıma sahiptir.
- II. Yükseklikleri, batıdan doğuya doğru genellikle artmaktadır.
- III. Bazıları taşımacılık yapmaya elverişlidir.
- IV. Tamamı tektonik aktivitelere bağlı olarak gelişmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

SORU BİLGİSİ:

Temel Yeterlilik Testi (TYT) – Sosyal Bilimler - Soru 8

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

9.1.12. Yeryüzündeki farklı iklim tiplerinin özellikleri ve dağılışı hakkında çıkarımlarda bulunur.
9.3.3. Harita kullanarak çeşitli coğrafi kriterlerle belirlenmiş bölgelerde bulunan ülkeleri sınıflandırır.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

Bu kazanıma ait soruları sık sık kullanan ÖSYM, en son 2017 TYT sınavında da benzer bir soru sormuştur. Bitki türleri ve tarımsal faaliyetlerle büyük iklim tiplerinin dağılış alanlarını karşılaştırma üzerine kurgulanan daha önce çıkmış sorularda olduğu gibi öğrencilerden Akdeniz iklimi dağılış alanlarını hatırlamaları ve soru şıklarında verilen nüfus, tarımsal üretim, doğal afet, gelişmişlik seviyesi, ekonomik faaliyet türü gibi kriterlere göre belirlenen bölgeleri hatırlayarak eşleştirmeleri istenmiştir.

8. Aşağıdaki haritada Akdeniz İklimi'nin yeryüzündeki dağılışı kırmızı renkle gösterilmiştir.

Bu iklimin görüldüğü alanların aşağıdaki bölgelerden hangisi ile benzer dağılışa sahip olması beklenir?

- A) Yoğun nüfus bölgeleriyle
- B) Turunçgil üretim bölgeleriyle
- C) Sel ve taşkın bölgeleriyle
- D) Yüksek gelire sahip bölgelerle
- E) Yoğun sanayi bölgeleriyle

SORU BİLGİSİ:

Temel Yeterlilik Testi (TYT) – Sosyal Bilimler - Soru 9

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

10.2.1. İstatistikî verilerden yararlanarak nüfus özellikleri ve nüfusun önemi hakkında çıkarımlarda bulunur.

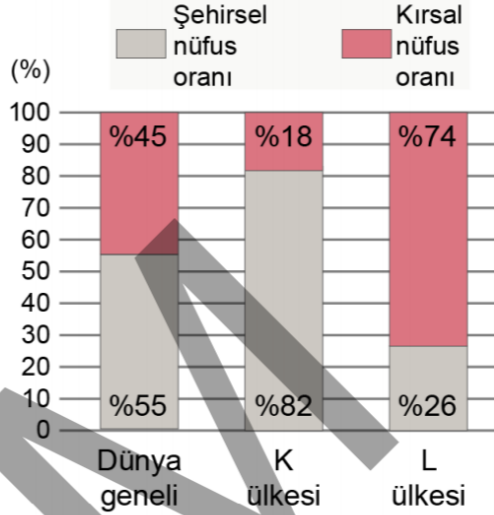
SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

Nüfusun yapısına ait istatistikî verileri kullanarak anlama düzeyinde sorduğu sorular, ÖSYM'nin çok sık kullandığı bir soru tipidir. 2020 TYT sınavında da sorulan bu soru tipinde öğrencilerin sütun grafiği incelemeleri ve soru şıklarında verilen ifadeleri grafiğe göre yorumlamaları istenmiştir.

9. Aşağıdaki grafikte şehirsal ve kırsal nüfus oranlarının dünya geneli, K ve L ülkelerindeki ortalama durumu gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) K ülkesinin şehirsal nüfus oranı, dünya geneli şehirsal nüfus oranından yüksektir.
- B) L ülkesinin kırsal nüfus oranı, dünya geneli kırsal nüfus oranından yüksektir.
- C) K ülkesinin kırsal nüfus oranı hem dünya geneli hem de L ülkesinin kırsal nüfus oranından düşüktür.
- D) Dünya geneli şehirsal nüfus oranı, L ülkesinin şehirsal nüfus oranından yüksektir.
- E) Dünya genelinde en az kırsal nüfus oranına sahip ülke K'dir.

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Temel Yeterlilik Testi (TYT) – Sosyal Bilimler - Soru 10

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

10.4.1. Afetlerin oluşum nedenlerini ve özelliklerini açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM'nin son 4 yıldaki tüm sınavlarında doğal afetler konusuna ait sorular yer almaktadır. Özellikle 2019 MSÜ ve 2018 TYT sınavlarında doğal afetlerin nedenlerine ait hatırlama basamağında sorular sorulmuştur. 2021 TYT sınavında ise öğrencilerin kütle hareketlerinin oluşumunda kar erimeleri ve sismik hareketlerin etkilerini hatırlamaları istenmiştir.

- 10.** I. Deniz tabanında tortulanma oluşumu
II. Volkanik aktivite sonucu gelişen sismik hareketlilik
III. İklim değişikliği sebebiyle artan kuraklık
IV. Kar erimeleri sonucu toprağın suya doygun hâle gelmesi

Yukarıdakilerden hangileri kütle hareketlerine yol açan faktörler arasında gösterilebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-1 - Soru 35

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

12.1.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.

12.1.2. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

2018, 2019 ve 2020 AYT TDE-SB-1 ile SB-2 testlerinde hem doğadaki ekstrem olayların dağılışına hem de ekstrem doğa olaylarının gelecekteki etkilerine yönelik sorular sorulmuştur. 2021 AYT TDE-SB-1 testinde öğrencilerden, volkanik ekstrem olayların doğada hangi ekstrem olayları tetiklediği bilgisini hatırlamaları istenmiştir.

35. Volkanik faaliyetler; dar bir alanı etkileyebileceği gibi dünyanın tamamını etkileyebilecek boyutta, doğal ve beşerî yaşamda doğrudan veya dolaylı önemli değişimler meydana getirebilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu faaliyetlerin yaşanmasıyla doğrudan meydana gelebilecek olaylardan biri değildir?

- A) Göçe neden olabilmeleri
- B) Deprem oluşturabilmeleri
- C) Tsunami oluşturabilmeleri
- D) Erozyona neden olabilmeleri
- E) Heyelan meydana getirebilmeleri

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-1 - Soru 36

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

9.2.3. Türkiye’de yerleşmelerin dağılışını etkileyen faktörleri örneklerle açıklar.
12.2.15. Türkiye’nin turizm potansiyelini ve varlıklarını açıklar.

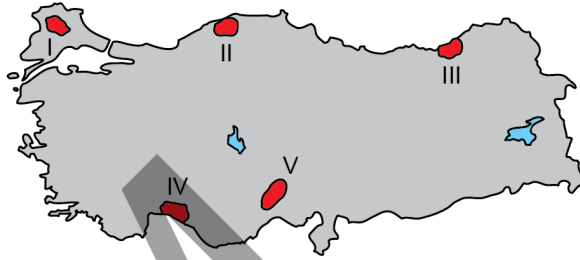
SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM, 2018 AYT sınavında aynı kazanıma ait Türkiye’de kültür turizmine yönelik bir soru sormuştur. 2021 AYT sınavında ise Türkiye’nin doğal turizmine yönelik bilgiler verilerek yaylalarımızın yoğun bulunduğu yerleri sorması nedeniyle 9. sınıf yerleşmeler konusuna ait bir kazanımın da ölçüldüğünü görmekteyiz. Öğrencilerden, Doğu Karadeniz ile Batı Toros dağlarında yeryüzü şekillerinin engebeli ve yüksek olmasına bağlı olarak yaylaların daha yoğun olduğunun hatırlanması beklenmektedir.

36. Son yıllarda ilgi duyulan turizm türlerinden biri de yayla turizmidir. Yayla turizminde atlı doğa gezisi, doğa yürüyüşü, fotosafari, kampçılık gibi etkinliklerin de yapılabilecek olması, bu turizm türüne ilgiyi artırmıştır.

Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde, günümüzde bu turizm türüne ait alanların daha az olması beklenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-1 - Soru 37

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

11.2.4. Şehirleri fonksiyonel özellikleri açısından karşılaştırır.

11.3.1. İlk kültür merkezlerinin ortaya çıkışı, yayılışı ve dağılışlarını belirleyen faktörleri açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM 2019 AYT sınavında aynı kazanım üzerinden şehirlerin gelişim aşamalarını metin üzerinden buldurmaya yönelik bir soru sorulmuştur. 2021 AYT sınavında metinde yazan bilgileri kullanarak şehirlerin gelişiminde tarımsal faaliyetlerden sonra etkili olan ekonomik faaliyeti bulmaları istenmiştir. Sınavın en kolay sorusu olarak göze çarpmaktadır.

37. İlman iklim koşulları, toprak yapısının elverişli olması ve su kaynaklarının bolluğu gibi faktörlerin etkisiyle Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Çin ve Orta Amerika'da tarımsal faaliyetlere bağlı olarak şehirlerin temelleri oluşmaya başlamıştır. İlk kurulan bu şehirlerde zamanla üretimin artması sonucu ortaya çıkan üretim fazlası ürünler, insanlar arasında değiş tokuş yöntemiyle el değiştirmeye başlamış ve başka alanlardan insanların da buralara gelmesiyle şehirlerin nüfusu giderek artmıştır.

Bu durum ilk kurulan şehirlerde tarımdan sonra aşağıdaki hangi ekonomik faaliyetin gelişmesine daha fazla katkı sağlamıştır?

- A) Sanayi   B) Ticaret   C) Ulaşım
D) Turizm   E) Madencilik

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-1 - Soru 38

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

11.3.8. Farklı gelişmişlik düzeylerine sahip ülkelerin tarım-ekonomi ilişkisini analiz eder.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

En son ÖSYM tarafında 2018 AYT SB-2 testinde bu kazanıma ait bir soru sorulmuştur. 2021 AYT TDE SB-1 testinde yer alan bu soruda farklı ülkelerin tarımsal faaliyetlerine ait özellikler okunarak farklı gelişmişlik seviyesine sahip oldukları yorumuna ulaşılması istenmiştir. 37. Soru gibi sorunun zorluk derecesi oldukça düşüktür.

38. Aşağıda iki farklı ülkenin tarımsal yapısıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

K ülkesi: Ülkede genel olarak temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik tarım yapılmaktadır. Bu ülkede genellikle doğa koşullarına bağlı olarak tarım yapıldığından üretimde yıldan yıla dalgalanmalar görülür. Ayrıca tarım ve hayvancılıktan elde edilen verim düzeyi de düşüktür.

L ülkesi: Ülkede tarımsal üretim, temel ihtiyacın karşılanmasının yanında ticari amaçlarla da yapılmaktadır. Bu ülkedeki tarımsal faaliyetlerde modern teknikler kullanıldığından üretimde yıllara göre büyük değişim görülmemekte ve hayvancılıktan elde edilen verim düzeyinin de yüksek olduğu görülmektedir.

Buna göre K ve L ülkelerinde belirtilen farklılıkların ortaya çıkmasındaki temel neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalkınma önceliklerinin farklı olması
- B) İklim koşullarının farklılık göstermesi
- C) Tarımsal alan miktarının farklı olması
- D) Tüketici nüfus miktarının farklı olması
- E) Gelişmişlik düzeylerinin farklılık göstermesi

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-1 - Soru 39

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

10.3.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.
12.3.10. Dünyadaki başlıca enerji nakil hatlarının bölge ve ülkelere etkisini açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM tarafından en son 2017 LYS-3 sınavında bu kazanıma ait bir soru sorulmuştur. YKS sistemindeki ilk kez bu kazanıma ait bir soru sorulmuştur. Bu soruda öğrencilerden dünya haritası üzerinde petrol çıkarılan ve tüketilen bölgelerle bu bölgeleri bağlayan önemli suyollarını hatırlamaları istenmiştir. Bu testin en zor sorusudur.

39. Petrolün çıkarıldığı alanlardan tüketildiği alanlara taşınırken kullanılan deniz yolu güzergâhlarında boğazlar ve kanallar önemli bir konuma sahiptir.

Haritada numaralandırılan boğaz veya kanallardan hangisi önemli petrol taşıma güzergâhları üzerinde yer almaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-1 - Soru 40

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

11.4.4. Çevre sorunlarının oluşum ve yayılma süreçlerini küresel etkileri açısından analiz eder.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

Çevre ve Toplum ünitesine ait sorular tüm AYT sınav testlerinde karşımıza çıkmaktadır. Çevre sorunlarının etkileri hakkında sorulmuş bu soruda öğrencilerden asit yağışlarının topraklar ve sular üzerindeki etkilerinin hatırlanması istenmiştir.

40. Sülfür ve azot oksit gibi kimyasal maddelerin atmosferde su buharı ile birleşerek aside dönüşmesi ve bu asidin yağış olarak yeryüzüne inmesi asit yağışları olarak adlandırılmaktadır.

Bu yağışların etkili olduğu alanlarda;

- I. kimyasal ve biyolojik özelliklerinin bozulması nedeniyle topraktaki verimin düşmesi,
- II. akarsu ve göl sularının pH değeri değiştiği için su ekosistemlerinin olumsuz etkilenmesi,
- III. akarsu, göl ve yer altı sularına ait rezervlerin önemli oranda azalması

sorunlarından hangileri görülebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 12

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

10.1.16. Bitki topluluklarının dağılışı ile iklim ve yer şekillerini ilişkilendirir.

11.1.1. Biyoçeşitliliğin oluşumu ve azalmasında etkili olan faktörleri açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM iklim özellikleri ile bitki türlerini eşleştirdiği soru tipini çok sık kullanmıştır. En son 2019 TYT sınavında ve 2017 YGS sınavında bu kazanımlara ait sorularla karşılaşılacaktır. 2021 AYT SB-2 testindeki bu soruda öğrencilerden dünya haritası üzerinde çöl bölgelerinin yerlerini hatırlaması beklenmektedir.

12. Yıllık ortalama yağışın 200 mm'nin altına düştüğü alanlarda bitkilerin pek çoğu yaşayamaz.

Haritada numaralandırılan alanların hangisinde belirtilen koşuldan dolayı bitki yaşamının daha sınırlı olduğu söylenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 13

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

12.1.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM, 2018 AYT SB-1 testinde klimatolojik kökenli ekstrem olaylar sorulmuşken, 2021 AYT SB-2 testinde aynı konudan jeolojik ve jeomorfolojik kökenli ekstrem olaylar sorulmuştur. Öğrencilerden, soru şıkları içerisinde jeolojik ve jeomorfolojik kökenli ekstrem olayların sonuçlarını hatırlaması istenmiştir.

- 13. Jeolojik ve jeomorfolojik kökenli ekstrem doğa olayları ortaya çıkardığı sonuçlar nedeniyle doğal ve beşerî süreçlerin işleyişini önemli oranda etkilemektedir.**
- Aşağıdakilerden hangisi bu türdeki ekstrem olaylar ve sonuçlarından biri değildir?**
- A) Buz fırtınalarının enerji nakil hatlarına zarar vermesi
- B) Tsunamilerin çok sayıda can ve mal kaybına neden olması
- C) Volkanlarla püsküren küllerin hava ulaşımını engellemesi
- D) Depremlerin yerleşmeleri tahrip etmesi
- E) Kütle hareketlerinin kara yolu ulaşımını engellemesi

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ: Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 14
SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR): 11.2.19. Türkiye'de sanayi sektörünün özelliklerini açıklar.
SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI: Anlama
SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER: ÖSYM tarafından en son 2017 LYS-3 testinde sorulan bu kazanıma ait sorularda sanayiye etkileyen faktörler ile verilen olaylar arasında ilişki kurulması beklenmektedir. 2021 AYT SB-2 testindeki bu soruda da öğrencilerden tarıma dayalı sanayi tesislerinin çabuk bozulabilir olması nedeniyle genellikle ham maddeye yakın kurulduğu çıkarımında bulunulması istenmiştir.
<p style="text-align: center;">14. Bir coğrafya öğretmeni, dersinde sanayi faaliyetlerinin dağılımını etkileyen faktörleri anlatırken: "Türkiye'de genellikle tarım ürünlerini işleyen sanayi tesisleri, ürünlerin yetiştirildiği alanlara yakın yerlerde kurulmaktadır." demiştir.</p> <p style="text-align: center;">Öğretmen, bu ifadesinde sanayi tesislerinin aşağıdaki kuruluş koşullarından hangisini vurgulamıştır?</p> <p>A) Enerji kaynakları   B) Pazar</p> <p>C) Ham madde   D) İş gücü</p> <p style="text-align: center;">E) Sermaye</p>

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 15

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

11.2.17. Türkiye'nin madenleri ve enerji kaynaklarının dağılışını açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM tarafından en son 2018 AYT SB-2 testinde bu kazanıma ait soru çıkmıştır. 2021 AYT SB-2 testindeki soruda öğrencilerden Türkiye’de bor madeni çıkartılan bölgeleri hatırlayarak harita üzerinden gösterebilmeleri istenmiştir.

15. Eski göl tabanlarındaki tortul depolar içerisinde gerçekleşen birtakım süreçlerin ürünü olarak ortaya çıkan ve enerji üretiminden kimya sanayisine kadar çok geniş bir alanda kullanılmakta olan bir madendir. Metalik olmayan söz konusu madene ait bilinen Dünya rezervlerinin % 70'inden fazlası Türkiye’de yer almakta ve ülke genelinde farklı sahalardan çıkarılmaktadır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu maden rezervi bulunur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 16

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

12.2.1. Bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünü sosyal ve kültürel hayata etkileri açısından analiz eder.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM tarafından ilk kez 2021 AYT sınavında sorulan bu kazanıma ait soruda öğrencilerden sanayi ve hizmet sektörlerinin geliştiği şehirlerde yaşayan insanların yapabilecekleri sosyal ve kültürel faaliyetleri verilen öncüller içerisinde seçmeleri istenmiştir.

16. Nüfusun fazla, sanayi ve hizmet sektörünün ağırlıkta olduğu kentlerde yaşayanlar; kentin sıkıcı yaşamından kurtulmak, eğlenmek, dinlenmek ve kendilerini geliştirmek amacıyla çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilirler.

Bu faaliyetlere;

- I. boş zamanlarında sanatsal veya sportif etkinliklere katılmaları,
- II. zorunlu çalışma zamanlarının dışında daha fazla gelir için ek işler yapmaları,
- III. kendini geliştirmek isteyenlerin beceri ve hobi kurslarına devam etmeleri

durumlarından hangileri örnek gösterilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 17

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

12.2.5. Türkiye’deki bölgesel kalkınma projelerini ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri açısından değerlendirir.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM’nin en son 2020 AYT TDE-SB-1 testinde sorduğu kazanımlardan biri olan bu soruda, öğrencilerden Doğu Anadolu’nun sosyal ve ekonomik gelişimi için hazırlanan Doğu Anadolu Projesi’nin amaçlarını hatırlamaları istenmiştir.

17. Tarıma dayalı ekonominin ön planda olduğu Doğu Anadolu’da; çok parçalı tarım alanlarının, düşük verimliliğin, iklime bağlı olarak özellikle ulaşım hizmetlerinde sorunlar yaşanmasının ve kırsal kesimin pazar ekonomisi ile bütünleşememesinin önüne geçmek için Doğu Anadolu Projesi geliştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu kalkınma projesinin temel amaçlarından biri değildir?

- A) Kentleşme, altyapı ve çevre sorunlarını azaltmak
- B) Tarım ve hayvancılık sektöründe verim ve gelir artışı sağlamak
- C) Bölge dışına göçü azaltmak ve göçlere bağlı olarak gelişen sorunları en aza indirmek
- D) Bölge halkının refah seviyesini yükseltip bölgeler arası dengesizliği azaltmak
- E) Bölgede ağır sanayiye bağlı bir ekonomiye geçiş yapmak

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 18

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

11.3.9. Bölgesel ve küresel ölçekteki örgütleri etki alanları açısından değerlendirir.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM'nin YKS sınav sistemi ile her yıl sorduğu kazanımlardan biri olan bu soruda, öğrencilerin öncüllerde verilen uluslararası örgütlerin amaçlarını hatırlamaları ve bu örgütleri sınıflandırmaları istenmiştir.

18. I. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
II. Petrol İhrac Eden Ülkeler Örgütü
III. Bağımsız Devletler Topluluğu

Yukarıdaki örgütlerin hangilerinde üye ülkelerin ekonomik iş birliğini artırmak ve ekonomik çıkarlarını korumak amaçları bulunmaktadır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 19

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

1.3.2. Farklı kültürel bölgelerin yeryüzünde yayılışına etki eden faktörleri açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM'nin sadece 2013 LYS-3'te sorduğu bu kazanıma ait soruda; öğrencilerden, metinde verilen bilgileri kullanarak ulaşımdaki gelişmelerin coğrafi keşiflerle birlikte Avrupa Kültür Bölgesi'nin sınırlarını genişlemesine neden olduğu çıkarımında bulunmalarını istemektedir.

19. Kapladığı alan bakımından dünyanın önemli kültür bölgelerinden birini oluşturan Avrupa Kültür Bölgesi, geçmişte sadece Avrupa kıtası ile sınırlı iken daha sonra Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'yı içine alarak genişlemiştir.

Bu kültür bölgesinin genişlemesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Tarımda makineleşme
- B) Ulaşımdaki gelişmeler
- C) Turizmin çeşitlenmesi
- D) Uluslararası ticaretin artışı
- E) Dünya nüfusunun artması

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 20

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

10.2.12. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.

12.3.7. Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde etkili olan faktörleri açıklar.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait AYT sınavlarında bu kazanımlara ait soruların olduğu görülmüştür. 2021 AYT SB-2 sınavındaki bu soruda gelişmekte olan bir ülkeyle ilgili gelişmeleri verilen şıklar arasında seçmeleri istenmiştir.

20. Gelişmekte olan bir ülkede, sektörlerin ekonomiye olan katkılarının son on yıla ait dağılımını gösteren bir tablo incelendiğinde tarım sektörünün ekonomideki payının azaldığı, sanayi ve özellikle de hizmet sektörlerinin paylarının arttığı görülmüştür.

Bu ülkenin sosyal ve ekonomik yapısıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Enerji tüketimi artmaktadır.
- B) Kentleşme oranı artmaktadır.
- C) Ekonomik bakımdan gelişmektedir.
- D) Tarımsal üretim miktarı azalmaktadır.
- E) Eğitimli nüfus oranı yükselmektedir.

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 21

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

11.4.5. Arazi kullanımına ilişkin farklı uygulamaları çevre üzerindeki etkileri açısından değerlendirir.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Anlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM'nin en son 2010 LYS-3 sınavında sorduğu bu kazanıma ait soruda öğrencilerden, verilen öncüllerdeki durumları arazi kullanımı açısından değerlendirmeleri ve doğru-yanlış olarak sınıflandırmaları beklenmektedir.

21. I. Meralarda planlamaya dayalı dönüşümlü otlatma yapılması
II. Tarım arazilerinin yerleşim alanına dönüştürülmesi
III. Ormanlık arazilerde gençleştirme için bazı ağaçların kesilmesi
IV. Sulak alanların kurutulması

Yukarıdaki uygulamalardan hangileri arazi potansiyeline uygun olmayan yanlış arazi kullanım uygulamalarına örnek gösterilebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

COĞRAFYA EĞİTİMİ DERNEĞİ (CED)
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)
COĞRAFYA SORULARI DEĞERLENDİRME RAPORU

SORU BİLGİSİ:

Alan Yeterlilik Testi (AYT) – Sosyal Bilimler-2 - Soru 22

SORUNUN İLİŞKİLİ OLDUĞU KAZANIM(LAR):

12.4.2. Farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerin çevre sorunlarının önlenmesine yönelik politika ve uygulamalarını karşılaştırır.

SORUNUN REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİ (BİLİŞSEL SÜREÇ) BASAMAĞI:

Hatırlama

SORU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER:

ÖSYM tarafından en son 2018 AYT sınavında sorulan bu kazanıma ait soruda öğrencilerden, dünya üzerinde gelişmişlik seviyesi yüksek ülkelerin çevre sorunlarına yönelik çalışmalarını hatırlamaları ve soru şıkları içerisinde uygun olanları seçmeleri beklenmektedir.

22. Gelişmiş ülkeler; çevre sorunlarının önlenmesine yönelik etkili politikalar, yasal önlemler ve çeşitli uygulamalar geliştirmiştir. Bu politika ve uygulamalar, küresel ekosistemin korunması ve sürdürülebilirliği açısından da önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelerin uygulamalarına örnek gösterilemez?

- A) Çevre sorunlarına karşı bütüncül ve katılıma dayalı bir çevre politikası geliştirmeleri
- B) Sürdürülebilir doğal kaynak kullanımı için düzenlemeler yapmaları
- C) Kirleten öder ilkesi gereği çevre sorunlarına neden olanlara yasal yaptırımlar uygulamaları
- D) Kamu ve özel sektör ile toplumun çevre sorunlarına karşı sorumluluk almalarını sağlamaları
- E) Koruma alanlarındaki ekonomik değer taşıyan maden rezervlerini işletmeleri